

IL-GHALI JIFNIK

Markanton kien nieżel minn ġebbieda tad-daqqqaqa. Ləqamhom inwiret minn ġidd għal ġidd, għaliex sa minn bosta żmien qabel, lil missier missieru kienu jgħidulu "tal-Kordi"; u b'hekk kont issibu 'l Markanton.

Missieru, m'għandniex xi ngħidu, wiret ukoll dan il-laqam u kienu jgħidulu "Fakond tal-Kordi". Kien raġel ixqar, twil, irqajjaq donnu stwiela, kelu baffi kbar u sfiq sa nofs wiċċu, u n-nofs l-ieħor bid-daqna u l-mustacċi mqaxxra; għejnejh żoroq dejjem jibru u jidħiku. Liebes inkaxxat, sidrija bi lwien il-lexxu u jgħajtu, qmis bajda sidirha mgħoddxi bil-lamtu u bil-piegi, bil-pulzieri bojjod ifisqulu idejh, maqfulin f'nofshom b'buttuna tal-ħalib, bil-ġħonq mistuħ u mxaqleb bħal taż-żinżilli tal-lum, b'maktur tal-ħarir iswed taħbi l-ġħonq tal qmis, maqful b'ħatem jew ġewża tad-deheb b'żewġ daħħaliex għall-maktur, u b'ħafna ħwietem f'subgħaj. Senegħtu, kien idoqq il-vjolin. Martu kien jisimha Vanġiela, it-tnejn kienu Karkariżi u nies sewwa kemm tridhom. Dan is-Sur Fakond, għax hekk kienu jsejhulu, kien imbarka fuq ġifen mill-kbar nett, li kien ibaħħar għall-miljunarji u għal l-iktar nies għonja tad-dinja u, miskin, kien miet imgħiarraq; martu bil-għali mietet ġesrem warajh u Markanton tagħina safha ltim meta kellu xi tlittax-il-sena. Kien idoqq tajjeb il-vjolin għax kċċellu l-għira u x-xelha. Bin issengħha, igħidu, għandu nofsha; u billi zижuh, ħu ommu, rah moħħu jthi u jrid, issuktalu l-iskola tal-vjolin, u meta kellu dsatax-il-sena laħaq l-aħjar vjolinista tal-gżira tagħina; ma kienx jagħmel ghajjeb lil missieru !

Markanton kien għadu jitgħallem il-vjolin meta daħħal f'qalbu lil waħda xebba jisimha Luċija, tifla sewwa u bint is-sewwa. Meta kellu għoxrin sena, iżżewwiġha u waħħalha f'rasu li jbewwegħ minn Malta; imbarka, għalhekk vjolinista fuq ġifen jismu "Egmont" li wara li damu jbaħħru seba' ġimġħat, il-ġifen ha pruwa lejn il-Belġju fejn sorġew għal 20 jum sħaħi u setgħu jinżlu l-art kemm iridu. Wara jum-ejn Markanton u tnejn minn sħabu huma u jdur ul-belt, ittrak-kaw ma' qassis nisrani li stedinhom idoqqu fi knisja u huma ma rruftawx l-istedina. L-imgħallem tal-mužka ssaħħar wara idejn Markanton, tafagħlu lixkata rasu u rasu

jogħġgbux jibqa' hemm b'kemm kien jaqla' għal darbtejn fuq il-ġifen u f'kemm ili ngħidlek Markanton tħah il-kelma li malli l-flotta ssorġi Malta, iħalli l-bastiment, iċiedi 'l zjih uż-żewġ griebeg u l-ġonta raba' li kellu fuq ir-riħ tal-knisja l-qadima ta' Birkirkara, jaqta' l-passaġġ għalih u għall-mara u jiġi. Hekk għamel, sitt xhur wara kien Namur u għieluq is-sena kellu tarbija.

Taffa ftit minn l-hemm Markanton, imbiegħed minn Malta, għax kif igħidu bogħod minn l-ġħajnejn bogħod mill-qalb! Hemm kellu villa l-ġmiel t-ġeġha b'siesha mtellgħin fuq għaqba għariba mbewsa minn fewġa l-iż-żejjed ġelwa min-naħha l-waħda, mħallta mad-dija tax-xemx li titfaċċa għal fuqha mix-xefaq tal-Lvant u min-naħha l-oħra mberrha għal fuq wileg kbir, kollu ħdura li għal fuqha kienet titmewwieg b'żiffa ġelwa r-riħha li tgħaxxaq ta' tħejx u ward ta' l-oħla fwieħha.

Bil-vjolin kien jaqlagħiha tajjeb, kellu l-mara tiswa mit-qiħha deheb—u hu kien jaf jiżen; għax kien iġibha fuq wiċċ idejh. Iżda d-dinja ddur, iż-żmien jitbiddel u jgħaddi jiġri fuq id-debba! Is-snin għaddew bħal holma u Luċija mardet marda tal-mewt; nefqilha ġidu kollu, iżda Luċija marret għand Alla!... Markanton romol u ma baqagħilux īnflej lil ibnu, tfajjal ta' snin, ghalla ta' l-imħabba ta' bejn-iethom u faraġ waħdieni ta' qalbu. X'għarrab bil-marda u l-mewt ta' Luċija Markanton, ħadd ma jista' jfissru. Ma riedx jaf b'xogħol, jaħseb biss fuq il-mewt ta' martu u qatt ma żied tbissem iż-żejjed...

Kemm-il-darba Markanton ma' ibnu kien igħaddi sa nofs il-jieli jdoqq il-vjolin u mat-tnejhid tal-kordi jibki u jolfoq lill-maħbuba martu u jxarrab il-kordi tal-vjolin bid-dmugħi ta' għajnejh! It-tifel donnu l-inewt t'ommu ħassha daqs missieru għax marad u baqa' jnien inin sakejn waqa' f'mal-suttil u safra' għadma u ġilda jibki dejjem ma' missieru! Kont tismagħihom, kienujisiltulek qalbek!

—“Pa,” kien ta’ sikkit igħid lil missieru—“Pa, doqq il-vjolin ħalli nibku ‘l mamma la ma nistgħiux narawha iż-żejjed!” u kien jinfexx jibki u jbikki ‘l missieru bħal tarbija. Ma damx żmien twil f'din il-ħajja; it-tifel wasal ukoll biex iwilli u jmur jitgħiġannaq m'ommu l-għażiż!

—“Papa! meta immorru ħdejn il-mamma?”—kien igħid it-tifel lil missieru ta’ kull lejla. Missieru kien jikser qalbu

u xofftejh musfara u mriegħida kien iressaqhom fuq ġbin ibnu, il-mimmi ta' għajnejh u arah jistampalu bewsa ta' mħabba u jxarrabħulu bid-dmugħ li kien waħda f'waħda nieżel ma' ħaddejha.

Jifhem biss min għandu l-ulied marbutin ma' qalbu.

Meta t-tifel wasal fit-tarf ta' ħajtu, kien iħares lejn missieru u, billi ma kienx jiflaħ jitkellem, kien jagħti ħarsa ta' ħniena, italla' idu ċ-ċejkna minn taħbi il-għata ta' fuqu u jgħolliha ftit biex ifissirlu jdoqq lu l-vjolin !

Kien jum ta' għid kbir ġo Namur u t-tifel kien magħidur wisq u mwassal fl-akħħar sigħat ta' ħajtu u dak in-nhar ma sata' jieħu xejn u stmell koliox ; kien nofs in-nhar.

Wiċċu nsibek u sfar bħal qarsa tax-xama', il-għaraq beda jxoqq għaliex, in-nifs beda jnaqqas... għajnejh niżlu fil-ħofra u t-tifel donnu ried igħid xi kelma... iżda ma felahix. Kien mitluq għal mejjet ! Qaleb kemm xejn għajnejh lejn missieru, qabżulu l-akħħar żewġ demgħiat minn xfar għajnejh u b'ħarsa miksura għamillu s-sinjal biex idoqq lu l-akħħar karba tal-kordi tal-vjolin ! Missieru fehem, tnieħed u qalbu tnikket għall-mewt. ... twieżen qajl qajl... inxtet fuq siġġu ma' ġenb ras ibnu l-għażiż b'wiċċu lejh... qabad imriegħed il-vjolin... infexx f'bikja li kienet tislet id-dmugħ mill-ġħajnejn... beda jsamma' noti ta' lfiq u biki mill-kordi tal-vjolin... idoqq u jibki... ibnu tah l-akħħar ħarsa miksura.... tbissem tbissima ta' l-angli tas-sema u radd ruħu 'l Alla wara li b'leħen mitfi qal: "P... a...!"

Missieru ħares cass fuq ibnu... tħalaq minn idejh il-vjolin u l-ark....

"Għes...u... Ma...ri...ja..."

Qabditu l-ħurħara... għiannaq lil ibnu... ruħu nsiltet minn ġismu... u Markanton miet bħal għasfur, qalbu maq-suma.

R. M. B.